Методичні рекомендації «Створення та ведення вчителями освітнього блогу»

Укладач:
Сокол І.М., старший викладач КІІТО

Блоґ (англ. *blog*, від web log, «мережевий журнал чи щоденник подій») — це веб-сайт, головний зміст якого — записи, зображення чи мультимедіа, що регулярно додаються.

Блоґери – люди, які є авторами блоґів.

Блогосфера – сукупність усіх блоґів в Інтернеті [1].

При створенні та введені блогів необхідно дотримуватись деяких правил, які суттєво можуть підвищити рейтинг блогу та покращити сприйняття розміщеної на ньому інформації.

Назва блогу

Робота з блогом починається з назви, яка повинна бути цікавою, невеликою та запам’ятовуючою. Саме правильно підібрана назва може підняти рейтинг блогу.

Помилки при створення назви:

- Довга назва. Наприклад: «Методичне об'єднання вчителів української мови та літератури Запорізького колегіуму "Елінт"».
- Написання назви тільки великими або тільки маленькими літерами. Наприклад: «тайны школьного двора», «ГАРМОНИЯ! КАК ЭТО НУЖНО ЛЮДЯМ!».
- Оформлення назви. Необхідно правильно підбирати колір фону та колір назви з точки зору психологічного сприйняття (див.рис.1).

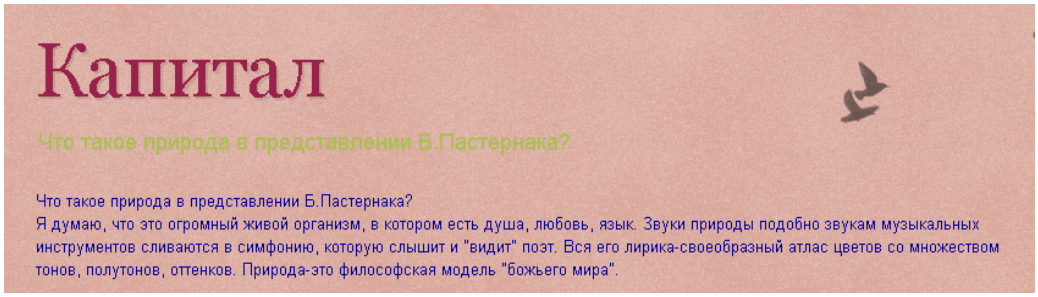

Рис.1. Приклад неправильного оформлення назви блогу

Емблема блогу

Емблема блогу є не обов'язковим елементом дизайну, але її наявність може покращити його візуальне сприйняття.

Помилки при створенні емблеми:

- Емблема блогу не повинна закривати назву (див.рис.2).

Рис.2. Приклад неправильного оформлення емблеми блогу

- Занадто велика або маленька емблема (див.рис.3).
- Тематика емблеми не співвідноситься з тематикою блогу.

Рис.3. Приклад неправильного оформлення емблеми блогу

Структура блогу

Структура блогу складається з декількох частин: блок заголовку, основний блок, блок з гаджетами.

Помилки в структурі:

- Блоки занадто широкі або занадто вузькі (див.рис.4).
- Вставлені гаджети виходять за рамки блоку.
- Структура блогу не логічна та не продумана.

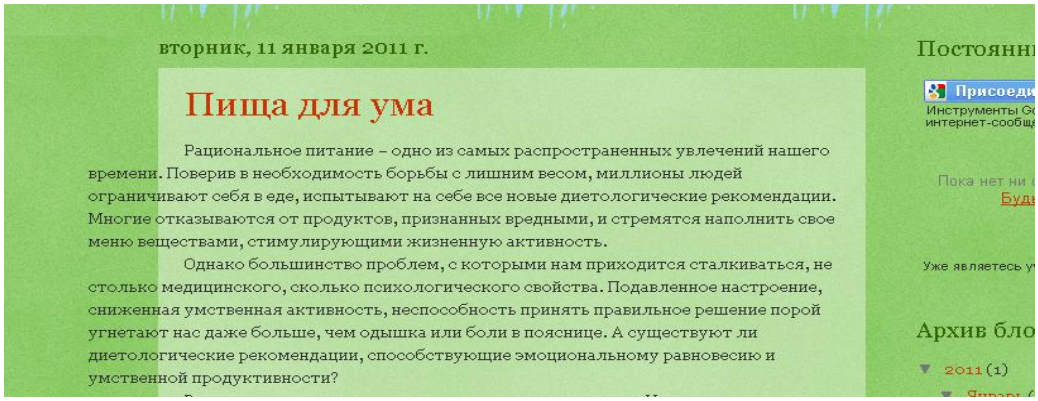

Рис.4. Приклад неправильного оформлення ширини основного блоку

Зміст блогу

У блогах повинні розміщуватись невеликі актуальні повідомлення згідно тематиці. Рекомендовано розміщувати записи у зворотному порядку: найсвіжіші записи публікуються зверху.

Повідомлення блогу оцінюються як за кількісними критеріями (обсяг, періодичність оновлень), так і за якісними, а саме: освітня цінність, унікальність і достовірність контенту [2].

Помилки:

- Повідомлення оновлюються дуже рідко.
- Не змістовні, не цікаві повідомлення (див.рис.5).

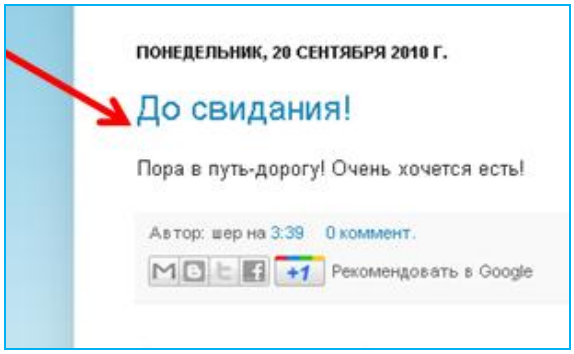

Рис.5. Приклад неправильного оформлення повідомлення блогу

- Повідомлення дуже великі (наприклад розміщений конспект уроку). В таких випадках краще використовувати онлайн офіси (Google-диск, DocMe, Scridb та інше), розміщуючи на блозі лише посилання на необхідні документи.
- В повідомленнях порушується авторське право (відсутній автор, посилання на першоджерела тощо).

•Неправильно створені посилання на інші сайти / документи / відео / тощо (див.рис.6)

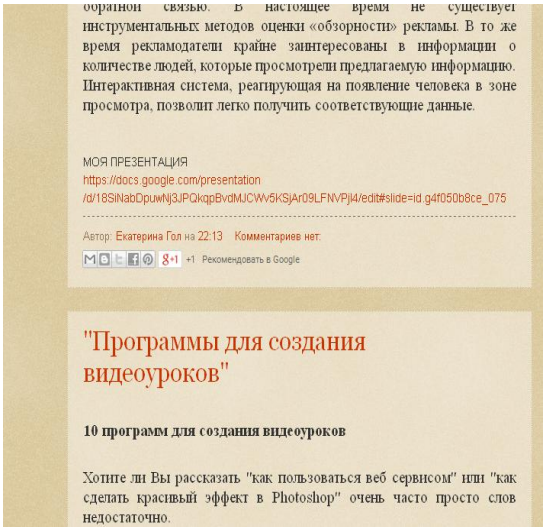

Рис.6. Приклад неправильного посилання

•Повідомлення не відповідають тематиці блогу.

•Створення повідомлень (особливо на головній сторінці блогу) великими буквами або великим шрифтом (16 пт. та вище).

•Наявність великої кількості синтаксичних та орфографічних помилок.

•В змісті використовуються лише текстові повідомлення, відсутні відео, аудіо матеріали, графіка тощо.

•Відсутні авторські повідомлення, є лише скопійована інформація з інших джерел (сайтів, соц.мереж, підручників тощо).

•Розміщення Google-документів без дозволу на перегляд (див.рис.7)

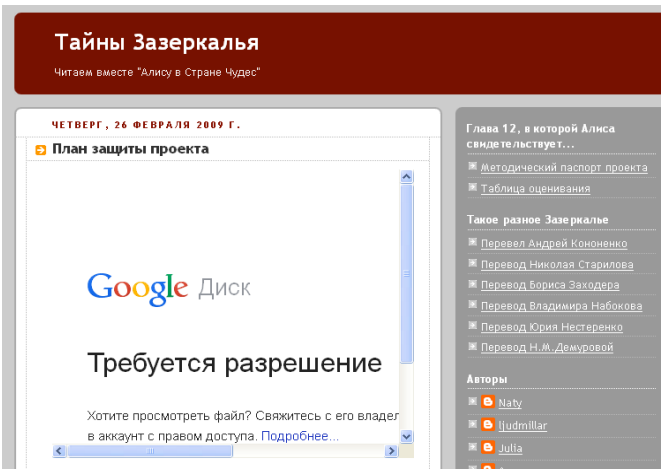

Рис.7. Приклад розміщення Google-документів без дозволу на перегляд

Гаджети

Гаджети – невеличкі блоки з інформацією. Вони бувають: з опитуванням, з архівом повідомлень, з профілем адміністратора блогу, зі списком постійних читачів блогу, з посиланнями на Інтернет-сайти тощо. Блогосфера Blogger пропонує більше 1000 готових гаджетів, які можна використати на своєму блозі.

Помилки при роботі з гаджетами:

•Тематика гаджетів не відповідає тематиці блогу. Так, наприклад, дуже часто на блогах вчителів філологів можна зустріти гаджет конвертації валюти. (див.рис.8).

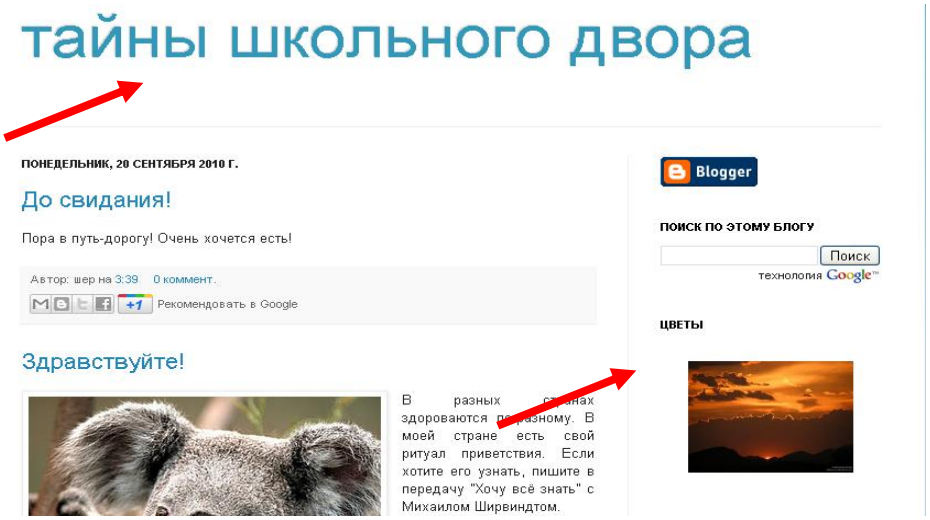

Рис.8.Приклад неправильного використання гаджетів

•Забагато гаджетів або, навпаки, повна їх відсутність. Велика кількість гаджетів (особливо слайд шоу, відеороликів тощо) відволікає від основного змісту, що є недопустимим. Але й повна відсутність гаджетів робить блог сумним та нецікавим.

•Додавання гаджетів з рекламою (не допустимо для освітнього блогу).

•Розміщення гаджетів у нижніх блоках. Дуже часто, «новачки-блогери», розміщують важливі гаджети на нижній панелі: автор блогу, статистика блогу, опитування тощо. Дані гаджети є своєрідною «візиткою» блогу і тому, повинні розміщуватись у верхній частині блогу (див.рис.9).

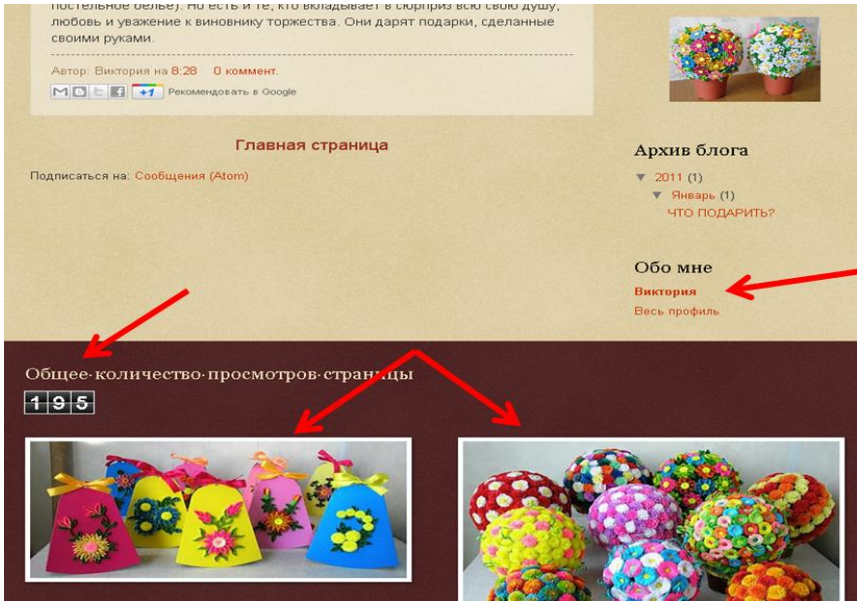

Рис.9. Приклад неправильного розміщення гаджетів

Дизайн блогу

Ще одним важливим моментом при створенні блогу є вибір дизайну, підбір основних кольорів тощо. Є приклади блогів, коли змістове наповнення є гарним, але використання різнокольорового фону, тексту, посилань та ін.. робить інформацію «нечитаємою».

Основні помилки:

- Використання різних кольорів в тексті (див.рис.10).

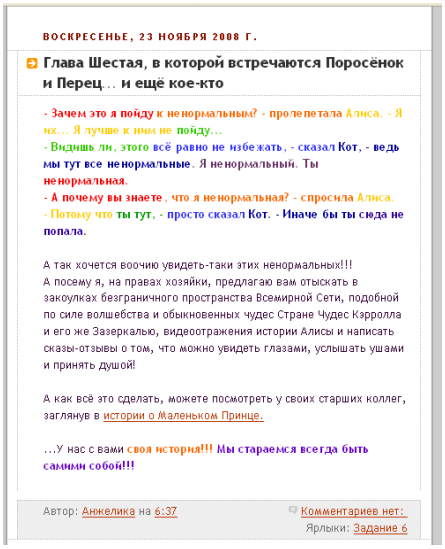

Рис.10. Приклад використання різних кольорів

- Розміщення неякісних зображень.
- Розміщення gif-анімації, яка не стосується тематиці блогу та, яка відволікає від змісту.

- Застосування кольорового фону, на якому основний текст важко переглядати (див.рис.11).

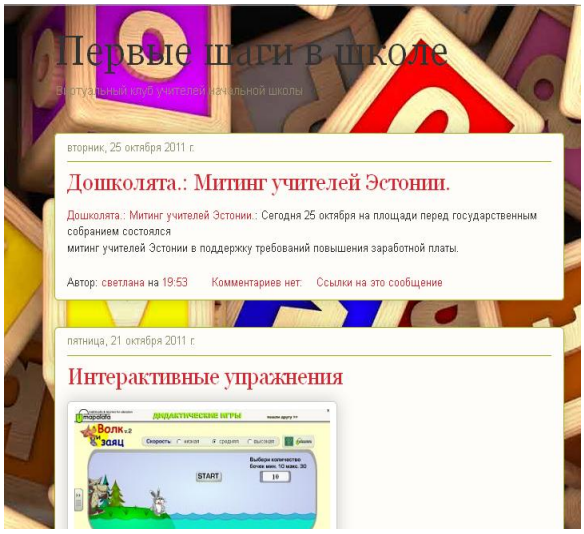

Рис.11. Приклад застосування яскравого фону

- Вибір блідного або надто яскравого (агресивного) кольору (див.рис.12).
- Кожна сторінка блогу оформлена різним стилем.

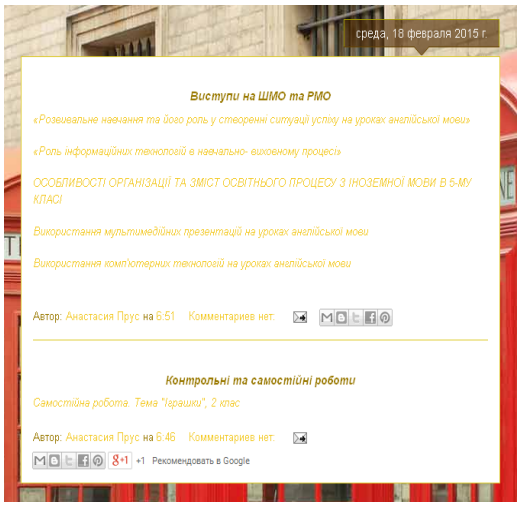

Рис.12. Приклад застосування блідного кольору тексту

Соціальність

Перебуваючи у відкритому Інтернеті, автори блогу взаємодіють не тільки між собою "всередині блогу", але і з "навколишнім світом" – з іншими відвідувачами блогу. Такі критерії як відвідуваність, інтерактивність / інтенсивність зворотного зв'язку оцінюються за об'єктивними індикаторами: кількістю співавторів і читачів блогу, наявності обговорень в коментарях,

статистикою відвідуваності. Невідривно пов'язане з інтернет-спілкуванням і поняття мережевого етикету. Крім загальноприйнятих норм етикету, в Інтернеті існують і свої, специфічні, дотримання яких в освітньому блозі є одним з важливих умов його легітимності в якості освітнього ресурсу. До цієї ж групи критеріїв віднесені і правила коректного оформлення запозичень (цитування, посилання на першоджерело), нерозголошення персональних даних, необхідні для дотримання законів про авторські права і захист особистих даних [2].

Помилки:

- Відсутня інформація про модератора (автор блогу) та відсутні засоби зв'язку з ним.
- Закрита можливість коментування повідомлень блогу.
- Відсутнє віртуальне спілкування на блозі, відсутній зворотній зв'язок з читачами.
- Не дотримуються правила віртуальної етики.

Вебометричні вимірювання

Інтернет Асоціація України у 2015 році виступила організатором 5-го Конкурсу на кращий веб-сайт закладу освіти за підтримки Міністерства освіти і науки України. Предметом конкурсу стало змістовне наповнення веб-сайтів навчальних закладів України, зручність їх використання, забезпечення участі всіх учасників навчального процесу у діяльності закладів освіти, послуги, що надаються на сайтах. Кожний сайт оцінювався за показниками, згрупованими у такі категорії: ***контент, зручність, динаміка, дизайн та технічні показники***.

Для подальшого розвитку освітніх блогів та участі у Всеукраїнських конкурсів необхідно звернути увагу на нове оцінювання блогів: ***вебометричні виміри.***

Вебометрика (англ. *Webometrics*) — один з рейтингів, за яким аналізують ступінь представлення діяльності в Інтернет-просторі [3].

Методологія:

1) Показники інформаційної відкритості (об'єм та доступність на веб-сайті навчального закладу інформаційних, презентаційних, навчальних, методичних матеріалів тощо):

- кількість веб-сторінок усіх типів, доступних через пошукові системи Google і Yandex;
- кількість файлів pdf, doc, docx, rtf, ppt, pptx, доступних через пошукові системи Google і Yandex.

2) Показники корисності (згадуваності веб-сайту навчального закладу школярами, їхніми батьками, вчителями, органами державної влади та місцевого самоврядування):

- індекси цитування від пошукових систем Google та Yandex: Page Rank та TIC;
- індекси цитування від баз даних Majestic та Ahrefs: Trust Flow, Citation Flow, Ahrefs Domain Rank;
- функція кількості зовнішніх гіперпосилань та джерел, з яких вони надходять, згідно баз даних Majesticта Ahrefs;
- кількість згадувань (цитувань веб-сайту навчального закладу) в соціальних мережах vk.com, fb.com,twitter.com, ok.ru.

  Детальніше: http://ranking.sumdu.edu.ua/

Критерії оцінювання блогів різних конкурсів

Аналізуючи положення різних конкурсів освітніх блогів можна виокремити загальні критерії оцінювання:

- ***Якість освітніх матеріалів***. Оцінюється: глибина, наочність, науковість, достовірність матеріалів, доступність викладу і загальна кількість освітніх матеріалів у блозі.
- ***Взаємодія з читачами***. Оцінюється: кількість передплатників (друзів), кількість і якість коментарів до записів, частота публікації записів блогу, частота відповідей автора на коментарі читачів; наявність сторінки з інформацією про автора, а також можливість зворотного зв'язку.
- ***Реалізація блогу***. Оцінюється: зручність використання блогу, наявність сучасних функцій (додавання коментарів, оцінка записів, можливість використання фото-, відео- та ін. матеріалів), використання тегів (міток).

- ***Дотримання юридичних норм і норм спілкування в інтернеті***. Оцінюється: культура мови блогера, ввічливість та уважність по відношенню до читачів; авторство, наявність посилань на джерела статей, даних, ілюстрацій.
- ***Новаторство***. Оцінюється: використання мікроблогінгу, RSS потоки, сучасні Інтернет-сервіси.
- ***Ергономічність використання (юзабіліті)***. Оцінюється: простота і зрозумілість навігації, сумісність з браузерами, технічні та програмні нововведення.

Критерії оцінювання блогу надані організаторами Всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2015»:

- ***Змістовність:*** тематика повідомлень, актуальність, змістовність, авторська позиція; стиль й грамотність повідомлень; науково-методична цінність викладених матеріалів.
- ***Технологічність*****:** дизайн оформлення; мультимедійність.
- ***Соціальність*****:** інтерактивність, зворотний зв'язок, оцінка контенту блогерами і користувачами; мережева культура; результативність роботи вчителя (участь у семінарах, конференціях, нагороди, грамоти).
- ***Значимість:*** навчальна цінність для дітей, учителів, батьків; інноваційність; різноманітність; кількість відвідувань, рейтинг

ОРГАНИЗАЦИЯ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ «УЧИТЕЛЬ-УЧЕНИК» В ВИРТУАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ УЧИТЕЛЬСКОГО ВЕБ-РЕСУРСА

Телятник К.В., ЗОИППО

Материалы Международной научно-практической конференции «Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи»

Информационно-образовательная среда создается таким образом, чтобы элементы её структуры были действенными для решения чётко поставленных целей, – в частности, целей обучения. Включаемые в нее субъекты приспосабливаются к ней и приспосабливают ее к своим нуждам, что приводит к постоянному и целенаправленному изменению этой среды. При этом внимание обращается не только на наличие в составе современной образовательной среды новых компонентов, но и на ориентацию её на достижение новых образовательных результатов. Происходит переоценка взглядов на структуру среды обучения, возникает стремление к аккуратному и целесообразному построению или перераспределению взаимосвязей между ее элементами.

Основная задача, возложенная на информационно-образовательную среду, обеспечивающую взаимодействие «учитель-ученик» – педагогическое сопровождение процесса обучения. Прежде всего, это – предоставление материалов уроков и дополнительной информации для интересующихся, материалов для подготовки к контрольным работам, к тестам ВНО и ГИА и т.д., элементы дистанционного обучения для школьников, не имеющих возможности по состоянию здоровья посетить учебное заведение. Желательно включить в такую среду и поддержку взаимодействия учеников друг с другом и учителями, и возможность виртуального общения с учениками и родителями.

Какими инструментами располагает современный учитель для построения виртуальной среды обучения? Какие средства взаимодействия «учитель-ученик» наиболее популярны сейчас, как они представлены на веб-ресурсах учителей? Какие возможности для ведения учебной деятельности в урочных и внеурочных условиях они обеспечивают?

Специальных исследований, посвященных взаимодействию в системе «учитель-ученик» как направляющей и организующей линии труда учителя, а также поиску составляющих его эффективности, явно недостаточно. Несмотря на то, что некоторыми теоретическими проблемами специфики современной образовательной среды в целом занимались ряд представителей педагогики и психологии, вопросу организации взаимодействия «учитель-ученик» в условиях виртуальной образовательной среды уделяется в большей мере практическое внимание, особенно со стороны представителей высшей школы [1]–[3]. Этому, бесспорно, способствуют многочисленные возможности виртуализации современной образовательной среды, предоставляемые новейшими информационными технологиями. К настоящему времени в Интернете появились многочисленные авторские ресурсы педагогов,

содержащие учебный контент[1], часть из этих ресурсов развивается в направлении построения вокруг такого контента виртуальных образовательных сред. Для повышения мастерства педагогов в этом направлении в рамках педагогических сообществ ведётся целенаправленная обучающая деятельность [4]. Можно с уверенностью утверждать, что интерес к этому вопросу является постоянным, хотя педагогическая наука и практика пока находятся в самом начале его теоретической разработки [5]. При этом коллекция попыток организации учебного взаимодействия «учитель-ученик» постоянно пополняется.

Представляет определённый интерес анализ существующих примеров авторских педагогических учебных ресурсов, выделение в их структуре элементов, направленных на организацию взаимодействия «учитель-ученик», а также изучение средств их реализации.

Современные системы управления контентом (Content Management System, CMS) сочетают в себе бесплатный хостинг и бесплатные конструкторы веб-ресурсов. Они позволяют учителю без особых технических затруднений в полном объёме использовать возможность организовать и поддерживать собственный виртуальный кабинет – индивидуальную рабочую среду для сопровождения урочной и внеурочной деятельности. Но, чтобы это было реально эффективным, надо хорошо представлять, как можно организовать ресурс, сопровождающий подобную учебную работу.

Современный веб-ресурс – это не только источник актуальной информации, хотя его актуальности, безусловно, следует уделять постоянное внимание. Он многофункционален: на его страницах пользователи могут добавлять, редактировать и комментировать материалы, общаться, оценивать, то есть – взаимодействовать. Такой ресурс позволяет учителю получать независимую оценку своей работы, находить новые способы организации учебной деятельности, применять разные схемы и модели обучения: например, проекты, квесты, «перевернутый класс»...

Какие авторские веб-ресурсы присутствуют сейчас в Сети? Что обычно входит в их структуру, как они возникают и развиваются, каким образом происходит их превращение в авторскую учебную среду? Какое значение при этом имеет качество взаимодействия «учитель-ученик»?

Абсолютное большинство учительских веб-проектов, призванных поддержать обучение, на первом этапе представляют собой веб-ресурсы, содержащие разработанные автором или найденные в Сети учебные материалы, которые предлагается использовать учащимся для обучения в классе или дома. Такие ресурсы неизменно появляются, несмотря на то, что на данный момент существуют различные готовые электронные учебные издания: хороший

[1] содержимое загружаемое в систему дистанционного обучения, предназначенное для непосредственного восприятия пользователем с целью обучения или ориентации в учебном процессе; в широком смысле – структурированное и предметное содержание, используемое в учебном процессе

педагог всё равно «дорабатывает» их для большей эффективности достижения своих образовательных целей. Примеров таких ресурсов неисчислимое множество. Обычно они начинаются как учительское веб-портфолио и чаще всего содержат авторский учебный контент, хотя и необязательно. Можно привести ряд примеров интересных веб-ресурсов такого рода:

- http://garnasveta.wix.com/garna – персональний сайт учителя української мови та літератури, світової літератури Гарної С.Ю. «Словосвіт»;
- http://husain-off.ru/hj8now.html – сайт-портфолио учителя истории и обществознания Хусаинова Радика Рифхатовича «Страничка историка»;
- http://geografo4ka.blogspot.com/ – авторский блог учителя географии Казанцевой Лилии Павловны «Географочка»;
- http://skolakras.narod.ru/index.html – сайт учителя русского языка и литературы Красовской Л.О. «В помощь молодому педагогу»;
- http://tat-hlyab.ucoz.ru/ – сайт учителя информатики Хлябиновой Т.Ю.

На подобных ресурсах, как правило, предложены как одиночные, так и комплектные материалы: тексты лекций или занятий, презентации, тематические видеофрагменты, – всё то, что обязательно разрабатывает или собирает учитель к своим урокам. Здесь такие контент-копилки являются только одной из составляющих комплексного сайта учителя-предметника. Кроме учебных разработок эти сайты могут содержать массу разнообразной информации: материалы классного руководителя, психолого-педагогические статьи, сообщения о хобби, заметки о политических взглядах автора... Свою функцию – представить автора в Сети – такой ресурс чаще всего выполняет полностью. А вот обучение предмету с его помощью вряд ли продуктивно. Ученики, возможно, примут к сведению материалы учителя на адресованной им странице, но применить, скорее всего, не смогут. Обучающий эффект такой «выставки» невелик: похожей информации в Интернете предостаточно.

Больший эффект от контент-коллекции достигается при наличии среди дидактических материалов документов для самостоятельной работы учеников: инструкций, памяток, видеоруководств и т.п. Существенно увеличивают шанс на самообучение школьников размещённые на ресурсах тесты (в виде обычных файлов с ключом к правильным ответам, файлов тестовых оболочек, онлайн-тестов) и интерактивные проверочные работы. Наличие на веб-ресурсе учителя разнообразных по уровню взаимодействия с учеником дидактических разработок, дополнение их своего рода «маршрутным листом» – действенный шаг в направлении превращения «выставки-портфолио» в инструмент учителя-предметника.

На следующем этапе веб-ресурс учителя уже изначально задумывается как сопровождение обучения предмету: для поддержки традиционных уроков, как онлайн-среда для дистанционной или контролируемой домашней работы, как платформа для деятельности, используемая в особой модели обучения (метод

проектов, «перевёрнутый класс» и т.п.). Выглядеть это может следующим образом:

- http://www.sevinf.blogspot.com/ – блог вчителя математики;
- http://dsveta.ucoz.ua/ – сайт вчителя математики Дяченко С.М.;
- http://filigrani.blogspot.com/ – блог учителя русского языка и литературы Лукьяненко Юлии Владимировны;
- https://sites.google.com/site/ngginform/ – навчальний сайт з інформатики для учнів Новоодеської гуманітарної гімназії;
- http://t-razumova.ru/index.html – личный сайт Т.Н.Разумовой;
- http://aviinform9.blogspot.com/ – блог-дневник для учителя и учащихся 9 класса Запорожской ОШ №54;
- http://fusics.blogspot.com/ – блог Людмили Проценко.

При всем разнообразии и разноуровневости этих ресурсов в них есть определённая общность: все они предназначены для сопровождения обучения предмету, во всех случаях маршрут продвижения в учении некоторым образом определён и организован. Попробуем рассмотреть, какими технологическими инструментами следует конструировать подобный обучающий веб-ресурс, как он может быть построен и усовершенствован, какие интернет-сервисы и приложения позволят обеспечить надлежащий уровень взаимодействия.

Прежде всего, заметим, что в качестве платформы, на которой монтируется ресурс, с успехом выступают современные системы управления контентом (CMS): бесплатные конструкторы сайтов uCoz http://www.ucoz.ua/, Jimdo http://ru.jimdo.com/ или WIX http://ru.wix.com/, Google Сайты https://sites.google.com, блог-платформы WordPress https://ru.wordpress.com/, http://wordpress.co.ua/ и Blogger https://www.blogger.com/. Безусловно, у этих платформ нет таких возможностей по организации учебной деятельности, как у полнофункциональных систем управления курсами для электронного обучения, например, у виртуальной обучающей среды Moodle (сайт разработчика https://moodle.org/). Но для учительского веб-ресурса, обеспечивающего прежде всего открытость взаимодействия, потенциал CMS представляется вполне достаточным. Недаром, например, семинар «Информационно-образовательная среда учитель-ученик. Виртуальная тетрадь» [4] рассматривает построение Виртуальной тетради именно на платформе Google Сайтов, предлагая привлечь также возможности других Google-сервисов.

Кроме привычного традиционного цифрового контента обучающий ресурс такого типа задействует различные варианты обеспечения контроля-коррекции и реализации обратной связи. Многие из таких функций (блиц-опросы, мини-чаты, форумы, голосования) являются структурными элементами самих CMS, нужно только научиться эффективно их использовать.

Следует учесть, что современные интернет-сервисы представляют и массу дополнительных возможностей для всесторонней поддержки интерактивности ресурса. Например, разнообразные тестовые материалы могут быть

представлены и в виде файлов для скачивания и последующего использования оффлайн, и как сетевые онлайн-тесты. Как на упомянутых, так и на других ресурсах можно заметить, что из оффлайн-программ широкой популярностью пользуются системы MyTestX http://mytest.klyaksa.net/, ADTester http://www.adtester.org/, Test-W2 http://aspekt-edu.kiev.ua/. Среди сетевых систем тестирования знаний востребованы, например, Тесториум http://www.testorium.net/, Online Test Pad http://onlinetestpad.com/ru-ru/, Let's test http://letstest.ru/. Полезным элементом взаимодействия являются онлайн-опросы. Здесь качественно зарекомендовали себя Google Формы https://www.google.com/intl/ru_ua/forms/about/, а при использовании для опросов любых мобильных устройств – сервис Kahoot! https://getkahoot.com/.

Для организации групповой работы интересные возможности предоставляют виртуальные стенгазеты, интерактивные картинки и доски для взаимодействий WikiWall http://wikiwall.ru/, Padlet https://ru.padlet.com, ThingLink https://www.thinglink.com. А для включения, например, в веб-ресурс интерактивных дидактических упражнений, разминок и игр стоит освоить работу с сервисами LearningApps http://learningapps.org/, Фабрика кроссвордов http://puzzlecup.com/crossword-ru/, Puzzle It! http://puzzleit.org/, Ребус № 1 http://rebus1.com/, Jigsaw Planet http://www.jigsawplanet.com/.

Таким образом, чтобы обеспечить надлежащий уровень активности школьника и полномасштабное взаимодействие «учитель-ученик», недостаточно задействовать в структуре авторского ресурса педагога только информационные учебные материалы. Наряду с ними необходимо включить интерактивные разработки, обеспечивающие действенную обратную связь, инструктивные и тестовые материалы, инструменты для коллективной работы и другие компоненты динамически изменяющейся образовательной среды.

Литература

1. Макотрова Г. Использование сети Интернет в познавательной деятельности старшеклассников: культурологический подход [Електронний ресурс] / Галина Макотрова // ФЛИНТА. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://books.google.com.ua/books?id=SxuBAwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false.
2. Алиева Н. З. Становление информационного общества и философия образования [Електронний ресурс] / Н. З. Алиева, Е. Б. Ивушкина, О. И. Лантратов // "Академия Естествознания". – 2008. – Режим доступу до ресурсу: http://www.rae.ru/monographs/23.
3. Барабанова З. П. Организация образовательного взаимодействия между педагогом и учащимися [Електронний ресурс] // Современные наукоемкие технологии. – 2008. – № 1 – С. 40-42. – Режим доступу до ресурсу: http://www.rae.ru/snt/?article_id=2857&op=show_article&section=content.
4. Гаврыш С. Семинар “Информационно-образовательная среда учитель-ученик Виртуальная тетрадь” [Електронний ресурс] / Светлана Гаврыш – Режим доступу до ресурсу: https://sites.google.com/site/seminarvitrt/.
5. Вайндорф-Сысоева М. Е. Виртуальная образовательная среда: категории, характеристики, схемы, таблицы, глоссарий. Учебное пособие / М.Е. Вайндорф-Сысоева. – Москва, 2010. – 102 с.

УДК 342.728.3

БЛОГ-ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Галина Корицька, ЗОІППО

Методи викладання мови й літератури . Випуск 1 , 2015, С.2-8

Інформаційний розвиток освітнього середовища потребує концептуально нових підходів щодо формування й удосконалення змісту освіти, застосування таких дидактичних технологій, які сприяли б оновленню способів організації та оптимізації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Використання електронних форм навчання, розширення мережевого світу, впровадження в освітній процес електронних дисциплін із новими дидактичними та методичними закономірностями (електронна педагогіка, електронна лінгводидактика тощо) спонукають педагога переглянути засоби навчання й бути готовим ефективно працювати в діапазоні електронного формату. З розвитком електронної лінгводидактики теорія і практика навчання української мови забезпечуватиме вчителеві ефективне використання на уроці електронних, цифрових і теле-комунікаційних технологій. Зауважимо, що під впливом динамічного розвитку їх істотних змін зазнає й дидактика – загальна теорія навчання предмета, в нашому випадку мистецтво навчання мови в електронному форматі.

Модернізація сучасної освіти, стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій впливають на активне й успішне інтегрування в навчально-виховний процес загальноосвітніх закладів мережевих сервісів другого покоління. У мережі інтернет стають незамінними технології, які забезпечують створення інтелектуальних продуктів, змістовне спілкування учня й учителя, обговорення актуальних проблем тощо. Мережева комунікація набуває нового сенсу: від бездумного перечитування, копіювання текстів і картинок, оприлюднення фото, марнування часу в іграх переходить на сучасний, якісний рівень. Безперечно, обмін інформацією в інтернеті посідає ключове місце, утім для педагогів важливо спрямувати цей процес у навчально-практичне річище.

Останнім часом з метою оптимізації та інтенсифікації навчального процесу в освітній практиці послуговуються технологіями Веб 2.0, які не передбачають володіння спеціальними навичками програмування. До того ж простота і зручність їх дають змогу економити навчальний час. Аби бути повноправним членом віртуального суспільства, учитель має знати інструменти Веб 2.0: блоги, вікі, соціальні мережі тощо, які сприятимуть співпраці між ним і учнями, забезпечуватимуть створення та обговорення навчального контенту, обмін інформацією тощо.

Розгляньмо один із найпопулярніших сервісів технології Веб 2.0 – **блог** та його ефективність в організації навчально-пізнавальної діяльності учнів ЗНЗ під час вивчення української мови.

Проблему використання блогів у навчанні предмета досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні вчені: М. Бовтенко, М. Бухаркіна, М. Курвайтіс, Т.

Павельєва, М. Попова, П. Сисоєв, Г. Стеценко, А. Філатова та інші. Вони з'ясовували дидактичні властивості й функції блог-технологій, переваги та хиби застосування їх в освітньому процесі вищої школи тощо. Проте в сучасній педагогічній літературі можливості блог-технологій у процесі шкільного навчання української мови висвітлено недостатньо.

Блог (англ. *blog*, від *web log* – інтернет-журнал подій, інтернет-щоденник, онлайн-щоденник) – веб-сайт, в основний зміст якого автор регулярно додає записи, що містять текст, зображення або мультимедіа. На нашу думку, *блог (педагогічний) – це своєрідна стрічка часу навчально-виховного процесу, яка у хронологічній послідовності зберігає всі дії й події за певний період.* Для такого веб-ресурсу характерні стислі записи тимчасової значущості, впорядковані у зворотному хронологічному порядку (останній запис угорі). Відмінності блогу від традиційного щоденника зумовлені середовищем: це публічний ресурс, тож він передбачає сторонніх читачів, які можуть вступити в публічну полеміку з автором (у коментарях до блогозаписів або у своїх блогах). Людей, які ведуть блоги, називають **блогерами**, а сукупність усіх блогів мережі – **блогосферою**.

Під час дослідження проблеми систематизації блогів було виявлено такі класифікації.

І *Класифікація веб-журналів(за Г. Стеценко)* *[12]*

За автором/авторами: *особистий* (веде одна конкретна особа); *«прозорий»* (ведеться анонімно); *колективний* (веде група осіб за правилами, які встановлює автор веб-журналу); *корпоративний* (ведуть працівники однієї організації).

За типом інформаційних даних: *текстовий; графічний; звуковий; відеожурнал; комбінований.*

За змістом: *авторський* (публікації належать тільки авторові ресурсу); *моніторинговий* (до власних автор додає публікації інших дописувачів за їхньою згодою); *цитування* (розміщення цитат з інших веб-журналів).

За технічною основою: *використання власної веб-платформи; використання веб-сервісу; використання мобільного веб-журналу.*

За рівнем доступу: *у вільному доступі; з обмеженим доступом до веб-журналу.*

ІІ *Класифікація блогів (за А. Філатовою)* *[14]*

За авторським складом: *викладацький* (tutor blog) (веде викладач, ресурс охоплює навчальний план, завдання для студентів, тематичні покликання на ресурси інтернету); *студентський* (learner blog) (належить окремим студентам або малим групам, які працюють над спільним проектом); *колективний* блог курсу (class blog) (є спільним простором викладача й навчальної групи, використовується для ведення обговорень за темами курсу).

За типом мультимедіа (основного змістового наповнення): *текстовий* (тексти; електронне порт фоліо (архів письмових робіт) студента з виучуваного курсу); *підкаст* (особисті аудіозаписи навчального характеру: лекції, декламування віршованих творів, монологи на задані теми); *фотоблог* (графічні файли); *відеоблог* (відеофайли з текстовими коментарями; викладач використовує для демонстрування конкретних явищ і процесів); *мультимедійний* блог (різні види аудіо-, відео-сервісів, слайд-шоу, графічні зображення, елементи інтерактивного голосування тощо).

За формою: *макроблог* (значний обсяг навчальної інформації); *мікроблог* (обмежений обсяг (140–200 символів), має неформальний характер).
За ступенем інтегрованості в навчальний процес: *основний* або *колективний* (створений на основі навчального курсу); *підтримувальний* блог студента (студентів) або викладача (призначений для виконання певного завдання чи проекту, проведення дискусії з конкретної теми).
За наданням права брати участь у дискусіях і публікувати повідомлення: *відкритий* (блог відкритий для інтернет-загалу, будь-хто може залишати коментарі про всі наявні в ньому публікації); *закритий* (викладач вирішує, кому надати доступ до блогу; цей вибір визначається рівнем володіння мовою, складністю обговорюваної проблеми, цілями курсу, часовими межами, особливостями комп'ютерно-опосередкованої комунікації).

Досліджуючи питання систематизації блогів, акумулюючи різні підходи до створення навчального інтернет-ресурсу та спираючись на власний досвід розробки їх, рекомендуємо таку класифікацію [8]:
За видом: блог-чернетка, блог-проект, блог-ЗМІ,блог-візитівка, блог-щоденник, блог-покликання, предметний блог, блог класного керівника, блог шкільного (районного) МО, блог кафедри, тематичний блог, блог-звіт.
За функційною ознакою: *навчально-методичні* (містять навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін); *методичні* (методичні вказівки, посібники, рекомендації для вивчення окремого курсу та керівництва з виконання проектних робіт, тематичні плани); *навчальні* (електронні підручники, навчальні посібники, електронні зошити); *допоміжні* (добірки документів і матеріалів, довідники, покажчики наукової та навчальної літератури, наукові публікації педагогів, матеріали конференцій, електронні довідники, словники, енциклопедії); *контролювальні* (тестувальні програми, добірки контрольних питань і завдань з навчальних дисциплін тощо).
За авторським складом: *учительський* (веде вчитель, блог охоплює навчальний план, завдання для учнів, тематичні покликання на ресурси інтернету); *учнівський* (належить окремому учневі або малій групі, яка працює над спільним проектом); *колективний* блог класу (є спільним простором учителя й навчальної групи, використовується для обговорення тем).
За типом подання інформації, формою, ступенем інтегрованості в навчальний процес і рівнем доступу додержуємо класифікації А. Філатової [14].

Для організації навчально-пізнавальної діяльності учнів учителеві-словеснику доцільно створити навчальний блог, який сприяв би розв'язанню таких методичних завдань:

- поповнення словникового запасу учнів;
- формування й удосконалення орфографічних, граматичних навичок, навичок читання, говоріння, письма, аудіювання на основі аудіотекстів мережі інтернет, а також аудіотекстів, підготовлених педагогом;
- удосконалення вмінь монологічного й діалогічного висловлювання на основі проблемного обговорення матеріалів мережі або у процесі комунікації за допомогою комунікативних сервісів та інтернет-засобів;
- підвищення рівня комунікативної компетенції;
- удосконалення комунікативних навичок за допомогою інтерактивних служб і сервісів мережі;

- проведення науково-дослідницької, пошукової діяльності;
- ознайомлення учнів з культурологічними реаліями: мовним етикетом, мовною поведінкою різних народів в умовах спілкування, особливостями культури, традиціями країни тощо, загалом – із визначеною у програмі з української мови тематикою, яка забезпечувала б реалізацію соціокультурної змістової лінії.

Водночас блог є зручним майданчиком для організації дискусій, забезпечує зворотний зв'язок і значний рівень індивідуалізації та диференціації навчання. Так, старшокласники, беручи участь у дискусіях і виконуючи певні навчальні завдання із залученням мережевих інформаційних ресурсів, розвивають такі ІК-компетенції, як уміння організувати ефективну роботу з інформаційними джерелами у глобальній мережі; аналізувати й фільтрувати знайдену інформацію; «згортати» й «розгортати» інформацію, представляти її в будь-якому масштабі, деталізувати. Водночас школярі вдосконалюють прийоми розширення кругозору та підвищують рівень власної ерудованості.

Розробляючи веб-ресурс, учитель має забезпечити реалізацію таких його дидактичних функцій: мотивація пізнавальної діяльності; створення сприятливого середовища для індивідуального навчання; розвиток навчальної автономії та креативності; формування вміння вести дискусію (наводити аргументи й контраргументи, робити висновки, висловлювати власне незалежне судження); можливість оперативного пошуку інформації через систему рубрик (тегів), архівів;перспектива оперативного інформування та оновлення інформації із застосуванням RSS-потоків;вироблення навичок користування ІКТ;мультимедійна візуалізація навчального матеріалу; забезпечення широких можливостей для добору навчального матеріалу з електронних джерел.

Безумовно, як показує практика створення такого електронного ресурсу, є цілком природні проблеми психологічного й технічного характеру. Негативно позначається і людський чинник («для чого?», «обійдуся», «не готовий» тощо). Однак не забуваймо, що сучасному електронному освітньому середовищу потрібен педагог нового типу, здатний створювати предметний курс за допомогою електронних засобів навчання нового покоління, настав ник, який володіє методикою навчання предмета на основі широкого діапазону інформаційно-комунікаційних технологій, спроможний розробляти нові навчальні матеріали з урахуванням розвитку профільних і суміжних електронних дисциплін [3]. Тож для усунення такого психологічного бар'єру вчитель має усвідомлювати, що жити і працювати в інформаційному суспільстві, не опанувавши новітніх технологій, означає бути на маргінесі суспільного розвитку. Починаючи освоєння інноваційних електронних технологій, потрібно чітко визначити основні складники електронного навчання, окреслити алгоритм створення певного ресурсу, його дидактичні можливості. Слушно, на нашу думку, зауважує Л. Раїцька: «Використання блогів у навчальному процесі повинно мати чітке методичне обґрунтування. Інакше ж робота у блогах буде хаотичною і навряд чи сприятиме досягненню поставлених цілей» [10, с. 67].

Спинимося на основних підходах до створення блог-технології та доцільності її використання у процесі навчання учнів української мови.

Узагальнення наукових здобутків [5; 10; 12; 14] дало змогу виокремити складники блог-технології:

1. Осмислення призначення блогу, його мети і функцій.
2. Моделювання структури веб-ресурсу: зміст, тематичні розділи (сторінки), гаджети, плагіни.
3. Вибір платформи і створення блогу.
4. Розміщення певного навчально-методичного контенту.
5. Вироблення правил, які регламентуватимуть частоту розміщення повідомлень, їхній обсяг, кількість гіперпосилань тощо. Правила варто розробляти разом з учнями.

Безперечно, дидактичні й методичні можливості блогу забезпечують певні засоби навчання, які реалізуються в різних способах презентації інформації, системі завдань і контролю, а також у функціях учителя (оцінка, корегування діяльності учнів; орієнтація на різні канали сприйняття учня; модифікація режиму подання інформації; створення й редагування контенту тощо). Очевидно, що педагог повинен уміти вільно користуватися соціальними сервісами Веб 2.0 та використовувати їх для організації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Навички створення блогів школярі набувають уже в 10 класі [1; 6].

Апробація застосування блог-технології в роботі з учнями дає підстави стверджувати, що процес створення навчального блогу для школярів має свої особливості (приклади таких україномовних навчальних ресурсів: «Еверест філології» (http://tsybulyanskabigmirnet.blogspotcom) [13], «Філологічна скарбничка» (http://blogvilolohhahula.blogspot.com/p/blog-page. html) [15]). На своїх сторінках учителі розміщують різнопланові завдання; дидактичний матеріал з окремої теми; тексти для читання та аудіювання; посилання на інформаційно-довідкові інтернет-ресурси, онлайнові словники; добирають тексти соціокультурної тематики; пропонують перевірку знань за допомогою тестів у режимі он-лайн; інтегрують різні зовнішні додатки – флеш-ролики, відео-, аудіофайли, стрічки новин, чат, гаджети. Крім того, широко представлені в мережі колекції гаджетів, які будуть корисні як учителеві, так і учням («Календар свят і подій», «Афоризм дня», «Корисні посилання» тощо). Чат блогу надає учневі можливість спілкуватися з учителем у позаурочний час (таку форму роботи використовує словесник Мелітопольської ЗОШ І–ІІІ ст. № 11 Галина Шиліна, яка вже другий рік навчає учнів української мови дистанційно (http://shilina-galina.blogspot.com/p/blog-page_11.html) [16]).

У справі впровадження блогів у навчальний процес обов’язковим є зворотний зв’язок і аналіз результатів. Завершуючи вивчення теми, педагог має проводити серед учнів опитування, яке допоможе спрогнозувати подальші дії. Раціональне використання блог-технології посилюватиме інтерес школярів до навчання, забезпечуватиме співпрацю учня та вчителя.

Організовуючи свій блог, педагог має усвідомлювати, що він бере на себе відповідальність за культуру його ведення. Дослідивши блоги вчителів-словесників, з прикрістю констатуємо, що серед них безліч блогів-одноденок. Маючи певний досвід створення ресурсу («Камертон філолога» (http://korycja50.blogspot.com) [7]), дозволю собі виокремити деякі проблеми, які виявила у процесі ознайомлення:

- некоректність використання інтернет-ресурсів;

- порушення авторських прав під час розміщення публікацій;
- формальність навчальних блогів (ресурс використовується тільки для розміщення оголошень, інструкцій і завдань);
- необізнаність авторів із правилами та обмеженнями, дотримання яких забезпечувало б регулярне перебування учнів у блогосфері;
- публікування у відкритому доступі списків класів, рейтингів успішності й інших відомостей, що належать до категорії особистих даних учнів.

Проблемою нині залишається і критеріальний підхід в оцінюванні блогу, адже він становить цілісну складну мультимедійну структуру, що охоплює різні цифрові об'єкти: тексти, презентації, відео, схеми і т. д. «У кожному окремому випадку уточнень також потребують такі поняття, як "авторство", "автентичність", бо іноді буває складно відрізнити, що є продуктом діяльності власника блогу, а що він транслює автоматично з інших інтернет-джерел», – слушно зауважує Л. Рождественська [11].

Дослідниця пропонує модель оцінювання блогу, виокремлюючи такі критерії: ***змістовність*** (періодичність оновлення, тематика повідомлень, актуальність змісту, авторська позиція, стиль і грамотність повідомлень); ***технологічність*** (дизайн, оформлення, зручність навігації, мультимедійність); ***соціальність*** (готовність до обміну, спільна робота, організація інтерактивності, зворотний зв'язок, мережева культура, етикет, авторське право).

Одним із критеріїв оцінювання блогу є його форма, під якою розуміємо не так художнє оформлення, як відповідність принципам освітнього дизайну. Так, у модель уводиться поняття навчального середовища блогу. З огляду на конкретні навчальні завдання вчитель добирає відповідні веб-інструменти, планує різні зони діяльності для продуктивного спілкування з учнем, продумує навігацію ресурсу, його технологічність.

Критерії соціальності виникли з певних причин. По-перше, перебуваючи у відкритому інтернеті, автори блогу взаємодіють не тільки між собою «всередині» ресурсу, а й з іншими відвідувачами. Такі критерії, як відвідуваність, інтерактивність/інтенсивність зворотного зв'язку, оцінюються за об'єктивними індикаторами: кількістю співавторів і читачів блогу, наявністю обговорень у коментарях, статистикою відвідуваності. По-друге, інтернет-спілкування має, крім загальноприйнятих норм міжособистісного спілкування, і свої, специфічні, додержання яких в освітньому блозі є однією з важливих умов його легітимності як освітнього ресурсу. До цієї ж групи критеріїв належать правила коректного оформлення запозичень (цитування, покликання на першоджерело), нерозголошення персональних даних.

Рекомендуємо скористатися поданою шкалою оцінювання ресурсу.

Критерії оцінювання блогу

1. Змістовність роботи.

1.1. Матеріали блогу автор написав самостійно:

0 балів – матеріали взято з інших джерел і не оформлено як цитати;

3 бали – матеріали частково запозичено та частково авторизовано;

5 балів – усі матеріали автор написав самостійно, цитати використав вдало.

1.2. Записи у блозі регулярно оновлюються:

0 балів – рідше одного разу на місяць;

2 бали – 2–3 рази на місяць;

4 бали – щотижня;
6 балів – частіше як один раз на тиждень.
1.3. Блог є інструментом організації навчальної діяльності:
0 балів – блог монологічний;
5 балів – призначений для користувача, активність спостерігається періодично;
10 балів – блог є постійним майданчиком діалогу.
1.4. Блог – не просто колекція матеріалів, вони орієнтовані на певну навчальну діяльність, загальнокультурний розвиток дітей і співвідносяться зі змістом шкільного предмета:
0 балів – ні;
1 бал – скоріше ні, ніж так;
3 бали – скоріше так, ніж ні;
5 балів – так.
1.5. Блог є точкою входження в інформаційно-освітній або інформаційно-культурний простір, матеріали містять покликання на різноманітні інформаційні ресурси освітнього або загальнокультурного змісту:
0 балів – ні;
1 бал – скоріше ні, ніж так;
2 бали – скоріше так, ніж ні;
3 бали – так.
1.6. Додержання авторських прав, є покликання на матеріали, запозичені з зовнішніх джерел:
0 балів – ні;
1 бал – скоріше ні, ніж так;
2 бали – скоріше так, ніж ні;
3 бали – так.
1.7. Наявність історії (архіву):
0 балів – місяць і менше;
2 бали – 2–3 місяці;
4 бали – 4–6 місяців;
6 балів – півроку–рік;
8 балів – понад рік.
1.8. У блозі висвітлено думку автора, є звернення до читачів, сформульовано мету, подано анотований зміст, визначено коло адресатів:
0 балів – ні;
1 бал – скоріше ні, ніж так;
2 бали – скоріше так, ніж ні;
3 бали – так.
1.9. Є інформація про автора, координати для зв'язку:
0 балів – ні;
1 бал – скоріше ні, ніж так;
2 бали – скоріше так, ніж ні;
3 бали – так.
2. Технологічність.
2.1. Дизайн і оформлення блогу відповідає змістові:
0 балів – ні;
2 бали – так.
2.2. Оригінальність дизайну й оформлення блогу:

0 балів – використано типовий шаблон;
5 балів – використано типовий шаблон з авторськими змінами;
8 балів – авторський дизайн блогу.
2.3. Наявність навігаційних елементів (хмара тегів, анотація змісту тощо):
0 балів – навігаційних елементів немає;
2 бали – навігаційні елементи наявні частково;
4 бали – навігаційні елементи використано доречно.
2.4. Мультимедійність (застосування матеріалів сторонніх сервісів, медійна різноформатна подача: ілюстрації, аудіо, відео):
0 балів – весь матеріал тільки в текстовому форматі;
1 бал – одноманітне використання інших форм;
3 бали – матеріали подано в різних форматах.
2.5. Доцільність використовуваних доповнень, розширень, гаджетів:
0 балів – доповнення не відповідають тематиці й завданням блогу;
2 бали – доповнення адекватні тематиці й завданням блогу.
3. Соціальність.
3.1. Блог має зв'язки з інформаційно-освітнім середовищем школи (шкільний сайт, блоги педагогів, блоги учнів) або професійного співтовариства (блоги колег):
0 балів – зв'язків немає;
3 бали – наявні формальні зв'язки;
5 балів – зв'язки наявні, відбувається професійний інформаційний обмін.
3.2. Спрямованість матеріалів блогу на спільну роботу, співтворчість:
0 балів – немає;
2 бали – швидше ні, ніж так;
5 балів – швидше так, ніж ні;
10 балів – так.
3.3. Блог є майданчиком педагогічного або професійного діалогу:
0 балів – коментарі поодинокі;
5 балів – подекуди спостерігаються діалоги у блозі;
15 балів – чимало повідомлень засвідчують зворотний зв'язок із відвідувачами;
20 балів – блог є постійним професійним дискусійним майданчиком.
3.4. Блог стимулює становлення спільноти (поява проектів, ініціатив, продуктів мережевої навчальної діяльності):
0 балів – немає спроб;
5 балів – спроби зроблені, але вони невдалі;
20 балів – є деякі продукти мережевої діяльності;
50 балів – блог активно генерує колективну мережеву активність педагога та учнів, координує регулярну мережеву роботу, яка стає органічною частиною навчального процесу.
Заохочувальні бали.
Виразний авторський стиль, авторська інтонація, прийоми подачі матеріалу: *плюс 5 балів.*
Штрафні бали.
Невивірені тексти з орфографічними і граматичними помилками: *мінус 5 балів.*
Фактичні помилки в матеріалах, публікація неперевірених відомостей: *мінус 5 балів.*

Порахувавши всі бали, автор блогу зможе оцінити його рівень за такими критеріями:

- ***змістовність*** – високий рівень – 29–52 бали; достатній – 8–28 балів; середній – менш як 8 балів;
- ***технологічність*** – високий рівень – 15–19 балів; достатній – 8–14 балів; середній – менш як 8 балів;
- ***соціальність*** – високий рівень – 43–85 балів; достатній – 12–42 бали; середній – менш як 12 балів.

Отже, блог, який сумарно набирає 87–156 балів, є взірцем у «блогобудуванні», заслуговує високої оцінки; ресурс, який має 28–84 бали, реалізовує складники моделі на достатньому рівні; блог, який набирає менш як 28 балів, потребує доопрацювання, оскільки в ньому недостатньо реалізовано змістовність, технологічність, соціальність. Варто враховувати й заохочувальні, штрафні бали.

Нині педагогічна «блоготворчість» не має підтримки, тож на допомогу словесникам, які хочуть створити власні блоги, пропонуємо кілька порад.

Пам'ятка блогера-початківця

1. Продумати складові частини запису у блозі: тема, зміст, дата й час публікації, коментарі (за бажанням відвідувачів), які утворюють його хронологічну структуру; зміст забезпечують текстові, графічні, звукові, візуальні дані.
Примітка. Останній запис завжди відображається на початку, а перший – наприкінці.
2. Придумати назви тематичних розділів, сторінок, які містять записи відповідно до тематики блогу. Наприклад, «Методична скринька» – тут доречно розмістити власні розробки уроків; «Учнівський куферок» – у цьому розділі учні можуть ознайомитися із завданнями та виконати їх; «Взірець» – добірка найкращих учнівських робіт тощо.
3. Створити тему для обговорення.
Примітка. Право на створення нової теми має автор блогу або група, якщо вона є.
4. Провести соціалізацію блогу. Об'єднати групу людей, які цікавляться його тематикою або знають особисто автора (чи авторів). Для організації спільної діяльності створити групу з учнів і вчителів.
5. Наповнювати блог навчальними матеріалами з української мови, які можуть містити завдання для самостійної роботи, доповнені покликаннями на освітні веб-ресурси, друковані джерела, словники тощо.
6. Описувати події кожного дня; анонсувати заняття, заходи; пропонувати цікаві матеріали для роздумів тощо.
7. Доповнити блог за допомогою гаджетів.
8. Відстежувати відвідування блогу учнями та іншими користувачами.

Узагальнюючи все зазначене, виділимо основні аспекти використання блог-технології у процесі навчання учнів української мови.

✓ Забезпечується реалізація певних дидактичних і методичних завдань.

✓ Використання блогів у навчально-виховному процесі з метою активізації пізнавальної діяльності школярів допомагає вчителеві організовувати пошукову діяльність учнів, залучаючи їх до знаходження, добору й аналізу інформації.

✓ Новизна технології є одним із мотиваційних чинників у навчанні. Педагог має змогу спрямувати діяльність учнів на самостійне керування процесом свого навчання, активний пошук потрібної інформації, отримання коментарів від учителя.

✓ Формується комунікативна компетентність учнів. Використання блогів відкриває нові можливості для роботи у класі й за його межами. За умов

традиційної організації навчання через брак часу на заняттях та обмеженість обсягу навчальних годин не всі учні мають змогу висловитися. Блог дає можливість кожному взяти участь у дискусії, що відкриває нові перспективи як для навчання, так і для спілкування.

✓ Актуалізується зміст освіти, розширюється спектр пошуку навчального матеріалу не тільки в поліграфічних виданнях, а й в електронних.

✓ Відбувається актуалізація результатів навчання. Можливе оперативне застосування здобутих знань для практичних дій.

✓ Формується правова, етична обізнаність учнів. Вони стають відповідальними за інтерпретацію виставлених у блозі відомостей, вчаться розмежовувати вірогідну інформацію і неправдиву, використовувати інформацію з додержанням авторських прав на неї.

✓ Соціалізація навчання. Учні залучаються до спілкування в соціумі. Взаємини «вчитель–учень» набувають нового змісту, переходячи на суспільний рівень. Усі охочі можуть оцінити і прокоментувати роботу.

Пропонована стаття не вичерпує всіх аспектів висвітленої проблеми й потребує подальших наукових розвідок, предметом яких має бути докладний аналіз застосування навчальних блогів для організації самостійної, науково-дослідницької роботи учнів під час вивчення української мови. Розглядаючи особливості використання блог-технології для організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови, ми дійшли висновку, що воно сприятиме розширенню кругозору школярів, налагодженню міжособистісних відносин та посиленню відповідальності за результати власної роботи. Інтерактивність блог-технології спонукає користувачів генерувати знання, створювати національний мережевий контент, брати участь у нових формах навчально-пізнавальної діяльності, пов’язаних як із пошуком у мережі інформації, так і зі створенням та редагуванням власних текстів, фотографій, аудіозаписів, відео фрагментів тощо.

Література

1. Аджимян О. Програма спецкурсу «Мережеві технології Веб 2.0» (9–11 класи) / О. Аджимян, І. Сокол //Комп’ютер у школі та сім’ї. – 2013. – № 4. – С. 44–48.

2. Астахова Е. Использование блогосферы для повышения уровня информационной культуры субъектов образовательного процесса в вузе / Е. Астахова // Проблемы педагогической инноватики в профессиональной школе:матер. Всерос. заоч. науч.-практ. конф. – Барнаул: АлтГТУ, 2010. – С. 26–29.

3. Бовтенко М. Компьютерная лингводидактика: [учеб. пособ.] / М. Бовтенко. – Москва: Флинта; Наука, 2005. – 216 с.

4. Еельмаа Ю. Фестиваль блогів. Критерії оцінки / Ю. Еельмаа. – Режим доступу: http://eelmaa.blogspot.com/2012/06/blog-post.html?spref=fb

5. Забарна А. Використання мережевих щоденників (блогів) у навчально-виховному процесі школи / А. Забарна // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2008. – № 5 (17). – С. 45–49.

6. Інформатика: навчальна програма для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Академічний рівень. – Режим доступу: http://www.ciit.zp.ua/index.php/ourwork/informatic/informprograms/item/65-proginformosnovnaistarsha

7. Корицька Г. Камертон філолога / Г. Корицька. –Режим доступу: http://korycja50.blogspot.com

8. Корицька Г. Сучасні мережеві педагогічні технології в навчанні учнів української мови: блог-технології /Г. Корицька // Теоретична і дидактична філологія: зб. наук. праць. – Вип. 18. – Переяслав-Хмельницький, 2014. –С. 51–55.

9. Кучерук О. Основні напрями розвитку електронної лінгводидактики / О. Кучерук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2014. – Т. 41. – № 3. – С. 83–91.

10. Раицкая Л. Дидактические и психологические основы применения технологий Веб 2.0. в высшем профессиональном образовании / Л. Раицкая. – Москва: МГОУ, 2011. – 173 с.

11. Рождественская Л. Как оценить образовательный блог? / Л. Рождественская. – Режим доступу: https://edugalaxy.intel.ru/index.php?automodule=blog&blogid=8&showentry=1330
12. Стеценко Г. Технологія Веб 2.0 як засіб використання освітніх веб-ресурсів майбутніми вчителями інформатики / Г. Стеценко. – Режим доступу: http://galanet.at.ua/publ/1-1-0-27
13. Телішевська Л. Еверест філології / Л. Телішевська.– Режим доступу: http://tsybulyanskabigmirnet.blogspot.com
14. Филатова А. Оптимизация преподавания иностранных языков постредством блог-технологий: автореф.дис. ... канд. пед. наук / А. Филатова. – Москва, 2009. – 20 с.
15. Хахула О. Філологічна скарбничка / О. Хахула.– Режим доступу: http://blogvilolohhahula.blogspot.com/p/blog-page.html
16. Шиліна Г. Дистанційне навчання на уроках української мови / Г. Шиліна. – Режим доступу: http://shilinagalina.blogspot.com/p/blog-page_11.html

Список використаних джерел:

1. Блог [Електронний ресурс] // Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. – Режим доступу до ресурсу: http://uk.wikipedia.org/wiki/%C1%EB%EE%E3.
2. Рождественская Л. Как оценить образовательный блог? [Електронний ресурс] // Образовательная галактика Интел. – Режим доступа к ресурсу: https://edugalaxy.intel.ru/index.php?automodule=blog&blogid=8&showentry=1330
3. Вебометрика [Електронний ресурс] // Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. – Режим доступу до ресурсу: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B5%D0%B1%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0.
4. Конкурс образовательных блогов "Творческая мастерская 2.0." [Електронний ресурс] // Сообщество взаимопомощи учителей. – Режим доступа к ресурсу: http://pedsovet.su/publ/40-1-0-1080.